

25.03.2015

**BARNEHAGENE
I RISKA BYDEL**

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det blant annet at:

Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av mobbing

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker mobbing

Personalet i barnehagen skal arbeide for ett inkluderende miljø som motvirker mobbing

Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av mobbing

Barnehagene i Riska bydel har gått sammen om å utarbeide en felles handlingsplan mot mobbing.

Hva er mobbing?

Manifest mot mobbing oppfordrer til aktiv innsats mot mobbing der barn og unge oppholder seg. Partene har en felles visjon om nulltoleranse som grunnlag for arbeidet. Men hva er mobbing? Vilkårleg erting er ikke mobbing. Konflikter og enkelttilfeller av slåssing og utestenging er heller ikke mobbing. Vi snakker altså ikke om mobbing når barn plutselig blir sinte på hverandre, tar leker fra hverandre eller springer opp i raseri over ett eller annet.

Mobbing er noe langt mer alvorlig:

Det er mobbing når en person eller en gruppe gjentatte ganger og over tid plager og trakasserer et offer.

Mobbing handler om makt og avmakt, det er et skjevt maktforhold mellom den som mobber og den som blir mobbet.

Mobbing blant småbarn kan forebygges ved at voksne er oppmerksomme på det enkelte barns trivsel, og på samværs mønstre i barnegruppen.

Mobbing i barnehagen kan stoppes av aktivt deltagende voksne som griper inn når det er nødvendig.

(mobbing i barnehagen, barne- og familiedepartementet)

En definisjon på mobbing er:

Mobbing er når det er ubalanse i et maktforhold og et barn gjentatte ganger, over tid, blir fysisk eller psykisk plaget eller utestengt fra lek og samvær, og opplever dette som vanskelig, trist, ubehagelig og vondt. (Aremarka barnehages handlingsplan)

Eksempel på fysisk og psykisk mobbing:

- Slå, dytte, knuffe, klore
- Aggresjon mot offeret
- Verbal mobbing
- Lukke døren bevisst rett foran noen
- Spring vekk fra
- Ikke hilse når en møtes
- Gjemme seg for noen
- Mimikk og kroppsspråk (vende ryggen til, «steinansikt» osv.)
- Ignorere, overse
- Bruke ord/ kallenavn – si stygge ting, sårende kommentarer
- Ikke spør om de vil være med inkludere
- Manglende anerkjennelse

Alle kan oppleve noe av dette fra tid til annen, enten ved å utsette andre for det eller bli utsatt for det sel. Det er når et barn opplever at disse og lignende handlinger vedvarer og gjentar seg over tid at det handler om mobbing. Når maktforholdet mellom den som utsetter andre for denne type handlinger, og den som blir utsatt for dette konstant er i ubalanse, og et barn opplever det som trist og vanskelig, er det mobbing.

Forebyggende arbeid i barnehagen:

For å forebygge mobbing arbeider barnehagene i Riska bydel aktivt for å skape et trygt og godt miljø.

Personalet i barnehagene jobber målbevisst med sosial kompetanse (selvhevdelse, empati, rolletaking, prososial adferd, selvkontroll, lek, glede og humor.)

Barnehagene legger til rette for en god start for enkelt barn ved;

- Primærkontakt i tilvenningsperioden
- Systematisk observasjon og refleksjon rundt sosialt samspill
- Mobbing som tema i samling
- Fokus på vennskap, alle skal ha minst en venn i barnehagen
- De ansatte har en aktiv holdning mot mobbing
- Mobbing skal være tema på avdelingsmøter/ personalmøter minst fire ganger per barnehage år.

Avdekking:

Mobbing kan være vanskelig å oppdage. Det betyr at ansatte og foreldre må fange opp endringer i barns adferd. Det kan ofte være tegn på at noe er galt. Ved at hjemmet og barnehagen har et tett samarbeid og en god dialog, vil det være lettere å fange opp endringer hos barnet tidlig. Foresatte ser barna sine på andre arenaer enn ansatte i barnehagen, og partene kan på den måten utfylle hverandre.

Observasjon:

For å avdekke mobbing vil observasjoner av barnets trivsel og hvordan de er mot hverandre være viktig. Det er ofte nødvendig å bruke ulike observasjonsmetoder for å avdekke og en må observere over tid.

TILTAK NÅR MOBBING OPPSTÅR:

Personalet på avdelingene, sammen med pedagogisk leder, har ansvar for å utføre følgende tiltak ved mobbing:

I forhold til barna:

- Oppfølgingssamtaler med de involverte barna
- Vurdere å informere hele barnegruppen (samling)
- Vurdere å opprette et sosialt nettverk rundt offeret. (fadder)
- Vurdere å ta saken opp i tverrfaglig team, eller månedsbesøk PPT.
- De ansatte informeres, og får beskjed om å observere samspillet mellom de barna det gjelder. Observasjoner gjennomgås ukentlig.
- De ansatte skal bli enige om / utarbeide en felles strategi for å stanse mobbingen umiddelbart.

Andre barn i barnehagen:

- Lære barna å reagere når andre barn blir plaget.
- Bekrefte barna positivt når de sier i fra om at andre blir plaget.
- Styrk det barnet er, og ta avstand fra det det gjør.

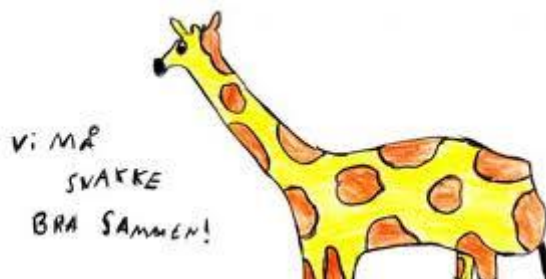
I forhold til foreldre:

- Pedagogisk leder har ansvar for å informere foreldre når mobbing er konstatert.
- Foreldre til både mobber og offer skal informeres umiddelbart.
- Gjennomføre en samtale med de involverte foreldre, hver for seg eller sammen, avhengig av sak. Dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- Bli enige med foreldre om tiltak som skal settes i verk for å stoppe mobbingen.

Foreldre må også forebygge mobbing!

Tiltak for foreldre:

- Å være engasjert også i de andre barna.
- Be barna med seg hjem, la barna treffe hverandre i en annen setting enn den de er vant til i barnehagen.
- Prate med barna sine om hvordan det er å være en venn.
- Å være gode rollemodeller som ikke snakker ufordelaktig om andre barn og deres foreldre i barnas påhør
- Å gripe inn når barn viser uønsket atferd rettet mot andre barn, og på den måten vise at dette ikke er godtatt
- Å være gode modeller i konfliktløsning, ved å hjelpe barna å finne gode måter å løse konflikter på
- Være **bevisst** på hva en legger ut på sosiale medier, dette er ikke stedet for å ta opp vanskelige ting.

EVALUERING:

Personalet iden enkelte barnehagen i Riska bydel skal årlig evaluere sitt arbeid mot mobbing og ha dette på dagsorden i løpet av året.

Styregruppen evaluerer handlingsplan mot mobbing en gang i året.

Planen vil holdes oppdatert i forhold de til enhver tid gjeldende retningslinjer fra Kunnskapsdepartementet.

Barnehagene har selv et ansvar for at en jobber i henhold til de mål og retningslinjer som er gitt i denne planen.

Samarbeidsarenaer for Riska bydel:

- Nettverksmøter for styrere/ daglige ledere i private og kommunale barnehager i bydelen 6 ganger per år.
- Felles foreldremøte hver vår i samarbeid med barneskolene.
- Felles aktivitetsdag med tema trygg trafikk for de som skal begynne på skolen, i mai/juni det året de skal starte på skolen.

Spørsmål til refleksjon på avdelingsmøter/ personalmøter:

- Er voksne anerkjennende og støttende ovenfor barnas initiativ, eller mer preget av å gi beskjeder, formidle egne tanker og å kontrollere at barna følger reglene som blir satt?
- Blir barna lagt merke til, eller er det noen som alltid blir sett og hørt mens andre gjerne blir oversett?
- Er det slik at noen barn stadig får positiv oppmerksomhet, mens andre ofte er gjenstand for negativ oppmerksomhet?
- Er det blitt et mønster i at det er lettere å tro på bestemte barns forklaringer på konflikter og hendelsesforløp enn på andres?
- Er det slik at alle de voksne tar initiativ til å snakke med og finne på ting med alle barna? Blir alle barna møtt med tålmodighet?
- Er vi bevisste på bruk av humor og ironi?
- Er miljøet preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse og varme, eller preges det mye av erting og kritiske kommentarer til og om hverandre?
- Er miljøet i hovedsak inkluderende, eller preges det ofte av ekskludering av enkeltbarn?
- Er samspillet barna imellom preget av likeverd?
- Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede over barnas mestring.

LITTERATURLISTE:

For de voksne:

Kari Lamer: Sosial Kompetanse. Teoribok, håndbok.
Myrna B. Shure: JEEP (Jeg er en problemløser)
Berit Bae: Det interessante i det alminnelige
Reidar Pettersen: Mobbing i barnehagen
Jesper Juul: Det kompetente barn
Jesper Juul: Fra lydighet til ansvarlighet
Jesper Juul: Diverse videoer
Barne- og familie departementet 2002: Mobbing i barnehagen
Kari Pape: Fra ord til handling – fra handling til ord
Psyk opp: En mors verste mareritt

For barna:

Tor Åge Bringsværd: Karsten liker å danse
Tor Åge Bringsværd: Ruffen – sjøormen som ikke kunne svømme
Tone Lie Bøttinger: Min storebror apen
Paul Leer Salvesen: Fy Fabian
Ann De Bode: Det er alltid meg de skal ta
Lena Klefeldt: Otto og Joppa
Mats Wånblad: Lilleving
Ulf Nilsson: Den lille gutten og løven
Per Christian Jersild: Hymir
Kari Saanum: Herr Alkabars nese
Gunn-Britt Sundstrøm: Gutten i supermanddrakten
Else Færden: Den stygge drageungen
Birgitta Stenberg: Billy og sinte Lotta
Birgitta Stenberg: Bjørn drar på landet
Gunder Andersson: Martins sommer
Trond Brønne: Petter og månen
Eva Eriksson: Stures nya jacka
Gunilla Bergstrøm: Albert og udyret
Gunilla Bergstrøm: Hvem kan redde Albert Åberg?
Ursula Kirchberg: Selim og Susanne
Egon Mathiesen: Katten med de blå øynene
Mette Cecilie Newth: Lille Skrekk

LØVELOVEN

Kan du Løveloven?

Jeg skal være meg,
men gi plass til andre
slik at de blir seg,
bry meg om en annen,
hjelp når jeg kan.

Slik blir livet bedre
for barn i alle land

Ser du en som plages?

Det er ikke bra!

Alle må stå sammen
om å si ifra!

Alle barn på jorden
har den samme rett
til å være trygge
og til å være sett.

Fra «Være Sammen» programmet.

